Ч. 284 (13.232). Львів, четвер 22. грудня 1932. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 4·00 зол. Чвертьрічно 12·00 „ Піврічно 24·00 „ Річно 48·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Наглий суд над учасниками нападу на почту в Городку.

КІНЕЦЬ ТРЕТЬОГО ДНЯ РОЗПРАВИ.

Відгомін убивства пок. Т. Голувка.

Прок. вважає, що не вільно промовчувати справи вбивства пок. Голувка, тому, що обв. Білас уже на самій розправі покликався на справу пок. Голувка, як на маневр, щоби дістатися на суд присяжних. Вкінці не можна тої справи оминути з уваги на припис закону, що каже перевірювати минувшину обвинувачених. А щоби цю справу остаточно вияснити — зголошує **внесок на переслухання Олекси Бунія, який находиться у слідчій вязниці.**

Обор. д-р Л. Ганкевич звертає увагу, що точка кодексу, яка торкається минувшини обвинуваченого і на яку покликався прокуратор, торкається виміру кари, а не вини підсудного.

Обор. д-р Ст. Шухевич протестує, щоби в той спосіб **підсувати українському громадянству вбивство пок. Голувка, яке українське громадянство від себе відкидає.** Справа в Городку є нічим у порівнанні зі справою Голувка. І дійсно: справа Голувка стає головною справою, а справа нападу на почту в Городку, для якої скликано наглий суд, сходить на задній плян. Справа вбивства пок. Голувка **занадто врізалася у польсько-українські відносини,** щоби її перепачковувати при іншій справі. Якщо трибунал допустить внесок прокуратора на доказ, що Данилишин і Білас убили Голувка, — оборона предложить контрдокази. Данилишин промовив двічі: Вчора взяв на себе вину вбивства пол. Коята, нині заперечив зізнанню Мотики. На перерві оборонець спитав свого клієнта, чому він це зробив: **щоби до історії не перейшла легенда, оперта на фальшивому зізнанню, що українці вбили Голувка...**

БУНІЙ.

Трибунал рішив допустити свідка Бунія на доказ, **що вбивство пок. Голувка було ділом ОУН.** Щодо інших внесків — рішення прийде потім.

Свідок Олекса Буній, 21 літ, робітник у Трускавці, 7 клас нар. шк., сидить тепер у слідчій вязниці **під закидом співучасти в убивстві пок. посла Т. Голувка.**

Знає Данилишина і Біласа від 1928 року. Спершу пізнав Біласа у „Пласті". Чи належав також до УВО — не відповідає. Чи Білас належав до ОУН — належав. Про акти терору від місцевих членів ОУН не чув. Підчас убивства Голувка був портієром у віллі СС. Служебниць. **Про те, хто вбив Голувка, в який спосіб і защо — Буній мовчить.**

Чи Білас заприсягав свідка — не відповідає. Чи стрічався з Біласом — не відповідає. Чи говорив з Біласом про Голувка — не відповідає. Чи напередодні вбивства Голувка бачився з Біласом — не відповідає...

Не пригадує собі, коли пок. Голувко мав виїхати з Трускавця і не знає нічого про таємничу телеграму, наслідком якої Голувко рішив приспішити свій виїзд.

Свідка виводять зі салі при великому порушенні на салі. Загадка трагічної смерти пок. Голувка дальше нерозгадана...

СВІДОК-СВЯЩЕНИК.
ПОТРЯСАЮЧИЙ ПЛАЧ.

Свідок о. Микола Кииднй, гр.-кат. парох з Верині. Зі свого дому побачив юрбу людей, яка гналася кудись. Пішов поглянути. Почув, що це погоня за „бандитами". Швидко почув стріли. З горбка побачив одного чоловіка на землі. Тоді мерщій підбіг і кричав, щоб люди збігців не били. Оподалік на полі лежав другий. Люди кричали „бити, забити", „суд їх звільнить, а вони Розвадів спалять". На свідка накидувалися теж з патиками, коли він боронив лежачих. В одному моменті той, що лежав ближче, прочуняв. Обидвом текла з голов кров, нищий мав закірвавлену руку. Прочуняв і другий. Вони підвелись, взяли себе під руки, поцілувались, піступили під горбок і один з них сказав: **„Ми вмираємо за Україну. Не бийте нас!..."** (У тому моменті Данилишин, найсильніший духом з усіх обвинувачених, закрив руками обличчя і голосно заридав. Білас пригорнув його до себе, самому йому сльози текли із очей, а Данилишин на грудях свого сестріника дальше хлипав).

Люди — оповідає далі свідок — замовкли, відступили й не знали, що робити. Тієї хвилини не забуду до смерти. Почали вести хлопців до гром. уряду. По дорозі два поліцвяти забрали хлопців фірою геть...

Розправа скінчилася в 9.30 год. вечора. Люди розходились з плачем Данилишина у своїх ухах і душах.

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Вчорашній драматичний хід розправи казав громадно явитися відвідувачам судової салі. З другого боку поліція скріпила контролю карт вступу. Навіть знані вже контролюючим журналісти мусять формально виказуватись своїми легітимаціями. Перед 9-ти год. ранку інспекцію переводить особисто городський староста д-р Клімув, який потім прислухується розправі. На салі є теж нач. воєвідського виділу безпеки Сохацький, який — зрештою — майже весь час прислухується розправі, та ще якісь урядові особи.

ПСИХІЯТРИ ВТРАТИЛИ ЦІКАВОГО ПАЦІЄНТА.

Трибунал відмовив внескові оборони піддати Мотику психо-аналітичним лікарським дослідам. Допустив доказ з відчитання слідчого зізнання Біласа. Дальше рішив переслухати тих свідків, які доказують, чи Білас переховував у себе дома зброю. Відкинув додаткових свідків прокуратора.

ЩЕ ПРО ПОГОНЮ.

Свідок Яців Мелетий, літ 23, греко-катол., з Вериня пов. Жидачів. Зізнає по польськи. Був тим, який перший допав втікаючих Данилишина й Біласа над Дністром та відібрав від Данилишина револьвер. Збігців не бив. Доганяючих було яких 150 осіб. Пізнає Данилишина й Біласа.

Свідок Іван Бовдур, греко-кат., секретар громади Розвадів. Зізнає по польськи. Завізвав двох незнаних людців піти до гром. управи й вилегітимуватись. Оповідає про погоню. Данилишина й Біласа пізнає. Пізнає Данилишина як того, що стріляв до нього. Хто ранив Андрухова, не знає.

Обв. Данилишин: Чи пан свідок стріляв?

Свідок: Так. Я мав револьвер і стріляв, взиваючи втікачів зупинитись.

На цій підставі обор. **д-р Глушкевич** стверджує, що втікачі відстрілювались від погоні, а не острілювали погоню.

Свідок Станіслав Курасінський, літ 21, римо-кат., залізн. слюсар у Миколаєві. Зустрів утікачів на залізн. шляху під Миколаївом і казав їм зійти з нього. Втікачі послухали й пішли дальше в напрямку Розвадова. Бачив здалека погоню. Пізнає обаии. Данилишина й Біласа. Стріляв Данилишин.

Свідок Михайло Федик, літ 21, греко-кат., парубок із Черкас. Зізнає по польськи. Каже про погоню. Нічого нового до справи не вносить.

Свідок Панько Бобелюк, греко-кат., старший господар з Черкас. Зізнає по українськи. В його хаті Білас і Данилишин сідали й відпочивали. Чистили черевики й переодягли панчохи. Панчохи залишились, жінка свідка зараз випрала їх, поліція їх потім забрала. Чи чистили куртку не бачив. Бачив, що були сильно обтрісканi болотом. Питали, де Миколаїв і Стрий. Казали, що походять зі Сколього. Данилишина й Біласа пізнає лише по штанах і обуві, зате лиць не пізнає.

Данилишин питає з гумором: А що, ми мали маски?

Свідок: Та де, ніяких масок не було...

Свідок Розалія Бобелюк, літ 38, греко-кат. Сильно зворушена, починає плакати. Зізнає по українськи. Підчас зізнань на лиці сіріє, предсідник каже їй подати воду й крісло. Грошей від хлопців за хліб і молоко брати не хотіла; за отримані гроші докупила у сусідів молока. Хлопці самі поклали гроші (1 зол. 20 сот.), також казали господині затримати собі панчохи, які Данилишин переодягнув. Лиць обвинувачених не пізнає, бо бачила їх у сутінку (це була 6 год. веч., а в селянській хаті світла Біг-дасть...).

Ці два останні свідки, пара Бобелюків, залишають по собі найкраще враження: так і видно, що це тії сірі „старої дати" українські селяни, бідні, але чесні й роботящі, ка свідомі свого роду й батьківщини...

ТАЄМНИЧА ВІЛЛЯ.

Свідок Юзефа Найдек, літ 43, римо-кат., власниця дому при вул. Шимоновичів 9, де — на анонсу — одну окрему кімнату винайняв був пок. Юрко Березинський. Це було 26. листопада. Спровадився того самого дня. Кімнату згодив за 40 зол. зі світлом і паливом, дав 5 зол. завдатку. Зараз виїхав, казав, що за два дні верне і привезе решту грошей за комірне. Швидко після того, як Березинський вийшов, питали за ним два людці, з сильним заростом на лиці, якісь дуже збідовані. Це не був ніхто з обвинувачених. Більше свого нового комірника вже не бачила. Пізнає покійника на фотографії, яку показує предсідник. Пізнає теж його деревляну валізочку.

Свідок Марія Ярош, літ 51, римо-кат., сестра Юзефи Найдек, мешкає у сестри. До справи нічого нового не вносить. Ніякого конспіраційного зібрання не завважила.

ПОЛІЦІЯ.

Свідок Марцін Сліва, літ 39, римо-кат., комендант пост. у Миколаєві. Прийняв утікачів на дорозі до Миколаєва. Пізнає Данилишина й Біласа.

Данилишин: Чи ви мене били, чи ні?

Свідок: Ні, я вас не бив. Я казав вас скувати.

Обв. Данилишин: Це ви були, що мене зараз у першій хвилині вдарили пистуком в лице!

Обв. Білас: І ви кажете під присягою, що не били нас?

Свідок: Так...

ПРО СТУДЕНТА КУСПІСЯ.

Свідок Еміль Коваль, літ 20, греко-кат., студент торгов. школи у Львові, присягав по українськи, але зізнає по польськи. Має рідню у Розвадові й доїзжає туди. Критичного дня приїхав до Розвадова вже після того, як зловили Данилишина й Біласа. Вернувши до Львова стрінув випадково на двірці студ. Куспіся, який запропонував йому продажу студентської шапки. Мабуть та зустріч з Куспісем стала причиною, що поліція звернула увагу на Коваля й що він найшовся на розправі у характері свідка. Про справу нічого не знає, нікого з обвинувачених не знає.

Свідок Ева Куспісь, літ 43, греко-кат., селянка зі Ставчан, мати Михайла, студента в III. року торгов. школи. Зізнає по українськи. Син доїздиє до Львова до школи. 30. листопада приїхав до дому, як звичайно, під вечір, швидко ліг спати. В ночі поліціянт Дембінський прийшов до хати перевірити, чи син є дома. Над раном прийшов арештувати його і син свідка сидить досі у слідчій вязниці. Нікого з обвинувачених ніколи не бачила. Ніхто в сина не бував.

Обор. д-р Шухевич стверджує шляхом запитів, що між Михайлом Куспісем та пол. Дембінським була ворожнеча через якесь донесення Михайла Куспіся на Дембінського. Мих. Куспісь висідав на стації у Глиннїй Наварії, а не у Ставчанах, бо у Наварії мав одну лекцію і тому мав залізн. знижку на лінію Львів—Глинна Наварія. Зрештою, від стації у Глинній Наварії до хати Куспісів у Ставчанах не дуже далеко.

Свідок Петро Куспісь, літ 17, греко-кат., зі Ставчан, брат студента Михайла. Зізнає по польськи. Покійного Березинського ані Старика по фотографії не пізнає. Нікого з обвинувачених ніколи не бачив. Про відносини між братом і поліц. Дембінським нічого не знає.

Свідок Роман Лепчак, літ 32, римо-кат., мгр. прав, у Ставчанах. Знає Михайла Куспіся. Стверджує, що 30. XI. ранком виїхав до Львова. Коли вернув, не знає. Їхали разом до Львова, по дорозі говорили про антижидівські ексцеси. Куспісь, якого ніхто про це не питав, хвалився перед свідком, що має у кишені револьвер і показував крізь кишеню кольбу. Казав, що це марки „Оргєтс", „яку має лише німецька райхсвера й ОУН". Хвалився теж, що може мати ручну гранату.

Свідок Колодзінський, гаєвий, римо-кат. Знає студ. Куспіся. Куспісь показував йому револьвер 7.65. Казав, що має тільки один набій і просив свідка, щоби продав йому набоїв. Свідок не згодився. Свідок має револьвер такої самої системи.

Свідок Марія Гальперн, касієрка на стації Оброшин. Знає з лиця Мих. Куспіся. Куспісь не купував ніколи білету, бо мав карту шкільну.

Свідок Мартин Фалиндаш, римо-кат., залізничник. Куспісь показував йому револьвер.

Свідок Анна Панина, уч. II. о. торг. школи, гр.-кат.

літ 18, з Глинної Наварії. Знає Мих. Куспіся. Виділа у нього револьвер тому два місяці. Хотіла оглянути револьвер, але Куспісь сказав, що це не є забавка для дітей.

Свідок Йосиф Медвідь, літ 48, гр.-кат., залізничий робітник у Глинній Наварії. Куспіся не знає, видів тільки його здалека. Не видів його 30. XI., щоби він їхав зі Львова до Глинної Наварії.

Свідок Петро Васюник, гр.-кат., студ. І. року техніки, 21 літ. Не знає, хто брав участь у нападі. Знає студ. Куспіся. Бачив його 30. XI. пополудні. Стрінув його на вул. Льва Сапіги коло філії Техніки. Це було пополудні. Розмовляв з ним про екцеси; куди пішов Куспісь — свідок не знає.

ГРОШІ.

Свідок Мих. Романишин, 26. літ, гр.-кат., кравець, замешкалий у Пустомитах. Ішов з Надвірян попри село Поршну. Знайшов над рікою наплечник з грішми в корчах вільшини. В корчах лежав наплечник і плащ. Свідок боявся брати ті гроші відразу, тому пішов до тестя і щойно з сином тестя вернув, взяв наплечник, а плащ лишив. Дома перерахували гроші. Було 970 зол. у більоні. За порадою майстра тесть по кількох днях відніс наплечник на постерунок до Пустомит. Наплечник знайшли між Глинною Наварією та Пустомитами.

Обор. д-р Шухевич усталює докладніше місце, де свідок знайшов наплечник з грішми.

ЩЕ ПРО КУСПІСЯ.

Свідок Томаш Косцельни, літ 37, римо-кат., комендант постерунку в Оброшині. Після арештування Куспісь зізнав на постерунку, що виїхав 30. листопада в год. 9. рано до Львова, був на політехніці, був в якійсь реставрації і вернув до Глинної Наварії коло семої вечором, а в год. 8. вечором був вже дома. Родина потвердила також, що Куспісь вернув до дому коло год. 8-ої вечором.

Свідок Іван Лепчак, 22 літ, ст. III. року прав, римо-кат., мешкає на стації у Глинній Наварії. Знає Куспіся. Видів його 30. XI. рано на стації в Гл. Наварії і разом приїхали до Львова. Чи відїхав Куспісь назад і коли, того не знає.

Дальше предсідник відчитує зізнання **Константого Скшипеца, залізничого робітника в Розвадові**. Коло год. 10. побачив двох підозрілих людей, дав знати начальникові стації.

ЛИХОВІСНІ ЗІЗНАННЯ.

Предсідник відчитує протоколи зізнань **Василя Біласа**, складених у Львові перед слідчим суддею. Обв. Василь Білас признався в тім зізнанню до вбивства Голувка. Мотика був організатором ОУН в Трускавці, але його не заприсягав. Заприсягав його й Мотику Гнатів. Дістав револьвер „ФН". Від Бунія чув, що замешкав там якийсь Голувко, який мав бути ініціятором пацифікації. В два дні після того, як Гнатова звільнили з першого арештування, умовились з ним, щоби видістати від Бунія докладні звістки, хто це такий Голувко. Буній достарчив білет Голувка. В кілька днів потім Гнатів сказав Біласові, що Голувко є дійсно ініціятором пацифікації і що команда УВО делегувала його, Біласа, та Данилишина, щоби вони вбили Голувка. Білас довідався, що Голувко не має звичаю зачиняти на ніч дверей з коридору і тому найкраще зробити на нього атентат у його кімнаті, нічю. Приказ виконати замах Білас заніс Данилишинові, дав йому теж револьвер від Гнатова; сам мав револьвер, який переховував у себе від ОУН. Дату 29. VIII. визначив разом з Гнатовом. Про те, що Голувко має замір виїхати на 30. VIII., довідався від Бунія. Переодягнувся у шопі у Данилишина. Відтіль пішли якоюсь вуличкою, підстанули під парканом пансіону СС. Служебниць. Побачили Бунія, який теж пізнав Біласа. Буній сказав, що Голувка нема, бо не світиться в його кімнаті. За хвилину Буній вернув і сказав, що Голувко вже є дома, бо його вікно освітлене. Тоді Білас з Данилишином, обидва з піднесеними ковнірами, у кашкетах увійшли до пансіону. Вийшли на 1. поверх. Постукали до дверей, почули голос „прошу". Ввійшли. Голувко лежав у ліжку. Коли обидва вийняли револьвери, Голувко закрив рукою лице. Скільки стрілів віддали, не памятає. Вибігли на коридор, потім вибігли на вулицю і побігли вул. Стебницькою. Стрінули якусь постать з чимось білим на голові. Гадали, що це поліціянт і хотіли стріляти. Показалося, що це якась жінка. Дісталися безпечно до домів.

Зробили замах удвійку, а не вчетверо. Оглядаючи потім револьвер ствердив, що є лише 2 набої, з чого виходить, що стріляв 4 рази. Про спосіб убивства Голувка оповідав потім Буніеві, Гнатову і Мотиці. Гнатів висловив Біласові вдоволення від імени команди ОУН за добре виконання замаху...

Зізнання Біласа дуже широкі. Відчитування їх тріває цілу годину.

БІЛАС ПЕРЕЧИТЬ.

Білас заявляє, що всі ті зізнання є „цілковитою неправдою". Ще перед тим, заки складав ті зізнання, поліція предложила йому зізнання Мотики, в яких були ті самі подробиці, якими він, Білас, покористувався у своїх зізнаннях, щоби дістатися перед суд присяжних.

Предс. відчитує протокол находки у помешканні Вас. Біласа, в хаті його сестри, кількох револьверів ріжних марок і калібрів.

ПЕРЕД СУД ПРИСЯЖНИХ!

Обор. д-р М. Глушкевич вносить передати справу Данилишина і тов. на звичайну судову дорогу. Покликується на закон про наглі суди. Не вважаючи на спротив оборони справу вбивства пок. Голувка всетаки на цьому наглому суді розглядається. Тому, що ту справу розглядають лучно зі справою Городка — оборона вносить передати обі справи судові присяглих.

Прокуратор противиться цьому. Про справу вбивства Голувка говориться тому, бо про неї зізнавав Білас. Ця справа не є предметом розгляду акту обвинувачення, *і буде ще предметом окремої розправи*. Вона не має стати теж підставою для присуду і кари. Але розглянути зізнання обвинуваченого Біласа треба було, щоби виробити собі погляд на дотеперішню діяльність і ролю обвинувачених Біласа й Данилишина в ОУН.

Обор. д-р В. Старосольський звертає увагу, що фактом є, що Біласа й Данилишина слухають у справі вбивства Голувка, як обвинувачених, а в ніякому іншому характері. Вбивство Голувка є інкриміноване обвинуваченими і вони перед цим закидом бороняться. Закон допускає відчитання зізнань підсудних тільки тоді, коли підсудний не пригадує собі своїх зізнань, або їх змінює. В даному випадку відчитання слідчих зізнань Біласа в справі Голувка є найкращим доказом, що Білас стоїть під обвинуваченням також щодо вбивства пок. Голувка.

Обор. д-р Шухевич прилучується до внеску попередників.

Предс. Заповідає рішення трибуналу на потім.

ЩЕ ОДИН ВЯЗЕНЬ НА САЛІ.

Ярослав Білас, літ 20, гр.-кат., студент Господ. Академії в Подебрадах. Не є свояком Василя Біласа. Перебуває тепер у слідчій вязниці. В справі нападу на почту в Городку не знає нічого сказати. Чи передав якого листа Коссакові й щодо інших питань предсідника — відмовляє відповіди.

Обв. Коссак заявляє, що свідка вперше побачив у слідчого судді підчас конфронтації. *Свідок* потверджує це. До ОУН не належав. На поліції — як видно з відчитаного протоколу — признався до передачі листа й подав його зміст. Тепер відкликує це. Чому тоді склав такі зізнання — не може нині сказати.

НАГЛИЙ СУД ТРІВАЄ ДАЛЬШЕ.

Трибунал по нараді рішив відмовити внескові оборони на передачу справи судові звичайному, тому, що щойно після переведення цілої розправи, на основі цілости вислідів доказової процедури можна буде прийти до висновку, чи треба справу передати іншому судові чи проголосити присуд.

ХТО РІШАЄ У СПРАВАХ ЕКСПРОПРІЯЦІЙ?

Обор. д-р М. Глушкевич вносить в імені обв. Коссака відчитати з актів справи за участь у дрогобицькому „Пласті" в 1931 р., що тодішня розправа проти Вас. Біласа і тов. і розправа проти Коссака відбулися в іншому часі і через оту справу вони не могли познайомитися. Адв. д-р Скибінський може, як свідок ствердити, що Коссак Біласа зовсім не знав. Офіціяльні знавці в українських революц. конспіративних справах — пп. Івахів, Сохацький або Тилько — можуть ствердити, що тільки краєвий командант ОУН рішає про експропріяційні напади. Коли навіть правда, що обв. Коссак був членом ОУН або й навіть якимось місцевим командантом, то він, Коссак, ніяк не міг знати про те, чи буде експропріяційний напад, та ще й про його подробиці. Дальше зголошує внесок переслухати студ. Романа Барановського, тепер у слідчій вязниці, на факт, що Барановський фальшиво обвинувачив Коссака в убивстві пок. Голувка, а суддя для особливих справ Скужинський з Варшави може це потвердити. Це останнє дуже важне тому, що істнують ріжні особисті моменти поміж молодими людьми, які кажуть їм взаємно собі закидати ріжні злочини.

Прокуратор згоджується лише відчитати акти процесу в справі „Пласту". Офіціяльного знавця у справах ОУН тут не треба, бо коли навіть у справах терористичних нападів і експропріяцій рішає краєвий командант ОУН, то це своє рішення і наказ передає до відома вибраним членам ОУН за посередництвом нижчих чинників організації, а то через повітового чи районового команданта. Щодо Барановського, то він сидить від березня п. р. у слідчій вязниці під закидом убивства комісаря Чеховського і нема піли ще ту справу сюди вмішувати.

Обор. д-р М. Глушкевич підтримує свої внески. Коссакові закидують, що саме він знав, що в Городку буде збройний напад на почту з усіми можливими наслідками такого підприємства і тому сидить перед наглим судом. Внесок оборонця має на цілі цю тезу ослабити, якщо не опрокинути, доказуючи виясненям офіціяльних авторитетних осіб, які в таких справах виступають у суді як знавці, що підвладні чинники ОУН не бувають інформовані заздалегідь про поважні акти терору. Також Барановський має звязок з цією справою, бож Барановський зізнавав про вбивство Голувка і зізнавав про обвинуваченого Коссака. Коли прокуратор вважає, що не можна користати з непокінченого ще слідства (Барановського), то не треба було теж витягати протоколу зізнань Біласа із непокінченого слідства в справі Бунія, чи радше вбивства пок. Голувка.

На тому розправу перервано до 5. год. попол.

ВСІ ВНЕСКИ ОБОРОНИ ВІДКИНЕНІ.

Трибунал відмовив переслухати як свідка адв. д-ра Скибінського. Відмовив переслухати політичних знавців. Відмовив переслухати свідка Барановського і свідка судю Скужинського. Допустив лише відчитати судові акти про справу Коссака за приналежність до „Пласту".

„РІЧЕВІ ДОКАЗИ"

Предсідник розпаковує ріжні запечатані клуночки й клунки з речами, найденими при ревізіях. М. ін. найшли в пок. Березинського кільна мап, між якими чомусь і була й мапа Туреччини. Як „річевий доказ" показують закрівавлену маску і ковнірець, знятий з убитого Березинського. Деякі речі мабуть помилково спаковані й нумеровані, бо обвинувачені не пізнають ніби своїх частин гардероби, книжок то-що. Глядачі бачать наплечник, в якому найшли більон. Витягають „небезпечні" панчохи, які — як мокрі — скинув був Данилишин у хаті Бубеляків. Порушення викликує щойно малий арсенал — револьвери ріжних марок і величини й набої — розложений на столі трибуналу. Чимало всячини забрали при ревізії в якогось Степана Цапа: звідки й чому вони тут найшлися, ніхто цього не пояснює. Ціла безліч вистрілених лусок та найдених куль у почтовому будинку в Городку.

ДО ВБИВСТВА ПОК. ГОЛУВКА ПРИЗНАЛОСЯ БАГАТО ОСІБ!...

Тому, що більша частина розправи була присвячена вбивству пок. посла Тадея Голувка і тому, що прокуратор пояснював, що цю справу розглядали, щоби перевірити вірродостойність зізнань Біласа, вкінці з тих самих причин, з яких трибунал відкинув внесок оборони на передачу справи звичайному судові — оборона вносить:

Переслухати радника варш. воєвідства Казимира *Івахова* на обставину, що в серпні 1931 року краєвим комендантом ОУН був Роман Сушко; посла Михайла Матчака, що Роман Сушко був заскочений звісткою про вбивство Голувка і не мав слів для напятнування того вчинку; міністра Перацького і віцемін. Складковського, що уряд відповів був перед роком на пос. інтерпеляцію до прилюдного відома, що вбивників вже зловлено і вони стануть перед судом: Губена, Криська, Бутрина й Кубільника, *що всі вони чотири признались були до вбивства Голувка, передовсім Бутрин, з яким переводили льокальну візію у Трускавці;* Яна Крупу, комісаря поліції, на доказ

що вищеназвані, особливо Бутрин, признавалися до вбивства Голувка — також з подробицями, відчитати уривки всіх польських часописів за весь місяць після убивства пок. Голувка, що скрізь казалося там про всі ті подробиці вбивства, які подав Білас; переведення доказу з тих часописів потрібне ще для виявлення денунціяторської брехливости Мотики; переслухати Н. Медаля, ком. поліції у Трускавці, *що коли він арештував Бутрина, Криська і тов., то вони перед ним признались до вбивства Голувка і він зробив у цьому напрямку донесення до Львова;* переслухати Миколу Вередку з Трускавця, на доказ, що *в моменті вбивства пок. Голувка обв. Данилишин находився у нього;* переслухати паню Августину Сірак, що ніхто з невтаємничених, які не знали змісту депеші, що її отримав Голувко, не знав і не міг знати про замір пок. Голувка виїхати 30. листопада м. р. з Трускавця, хто це знав і від кого ця звістка пішла у світ — цього треба шукати деінде.

Обор. д-р О. Марітчак вносить: переслухати названого вже команданта поліції у Трускавці Медаля, що при першому арештуванні Василя Біласа *Білас виказав своє алібі* і його пустили на волю; Осипа Сарабая та Володимира, Еву й Марію Біласа на доказ, що Василь Білас у моменті вбивства Голувка *находився деінде, ніж у віллі СС. Служебниць*. Д-р Марітчак пригадує, що одною з підстав новітнього судівництва є не базувати присудів на зізнаннях самого підсудного. Оборонець заявляє, що оборона дальше підтримує своє становище, що справа вбивства Голувка вимагає окремого детального й всестороннього розгляду. Хто знає, чи наслідки цього наглого суду дозволять так докладно розглянути справу вбивства пок. Голувка, як це можна би зробити без отих наслідків, при перерванні розправи й передачі актів звичайному судові.

Д-р Л. Ганкевич пропонує покликати на свідка д-ра Бірна зі Станиславова, на доказ, що обв. Жураківський лікувався у нього на поважну недугу серця і що при такому зворушенню, як підчас стріляними у Городку, — Жураківський дійсно міг заслабнути на атаку серця.

Прокуратор усім внескам противиться, ближче свого становища не мотивуючи.

Обор. д-р В. Старосольський: Оборона спершу взагалі противилася розглядові тут справи вбивства пок. Голувка. Тоді п. прокуратор доказував потребу цього і трибунал прихилився до його аргументів. Тепер оборона покликується на тодішні аргументи прокуратора і жадає, щоби трибунал, допустивши частинний розгляд справи, допустив решту доказів, які саме пропонує оборона. Коли оборона ставить проти признання одного обвинуваченого, признання до того самого злочину чотирьох інших людців, то це такий доказ, якого на розправі про вбивство пок. Голувка поминути не вільно. Внесок оборони є не лише формальним внеском. Він мав на увазі також національно-політичну справу, яка цікавить міліони громадян обох національностей.

Обор. д-р Глушкевич: Коли дозволено прокураторові доказувати правдивість зізнань Біласа, то хай буде дозволено й обороні цю правдивість заквестіонувати,

ВСІ ВНЕСКИ ОБОРОНИ ЗНОВУ ВІДКИНЕНІ.

Всі внески д-ра Ст. Шухевича, д-ра Марітчака і д-ра Ганкевича відкинені, тому, що карна справа вбивства пос. Тадея Голувка не була предметом цієї розправи і є *байдужа для виміру справедливости в справах, які обіймає акт обвинувачення.* Про поразовий суд не рішає посдиноокий епізод, лише акт обвинувачення.

Стверджують лише з актів, що вправді акт обвинувачення за приналежність до „Пласта" у Дрогобичі обхоплює разом Коссака і Біласа, проте обі розправи відбулися окремо, а Коссак на своїй розправі не був присутній, бо сидів тоді у вязниці.

На цьому закінчено доказове поступовання і розпочалися промови сторін.

В год. 7.20 вечір розпочав говорити прокуратор.

ПРОМОВА ПРОКУРАТОРА.

Не хоче говорити про попередні діла УВО чи ОУН. Обмежується виключно до „останньої масакри, з огляду на плач родин і сиріт поранених і повбиваних людей". На приказ ОУН, що впав у листопаді ц. р., зібрали боєвиків з цілого краю. Про всі місцевости прок. не каже з огляду на дальше слідство, але м. і. зі Станиславова викликано Жураківського, а з Трускавця Данилишина й Біласа. На цей приказ Коссак вислав обох названих до Львова, даючи їм вказівки й гроші на дорогу. Дальше прок. нового нічого не каже, переповідаючи зміст акту обвинувачення. Прок. уважає, що „вина Коссака доказана і що це було не лише спонукування до злочину, але й була допомога виконати злочин". Найважніше завдання — забрати гроші — мали Білас і Данилишин, бо це були вже випробовані боєвики. 7 осіб ранених і один труп — це біляне нападу по стороні почтовиків і публики.

Це були жертви обовязку або випадку. Ціллю були гроші, їх загорнув своєю рукою Білас, а для цієї цілі згідно з наказом ОУН напасники стріляли до всіх, хто хотів тікати чи не слухав їх покликів. Колиж обвинувачені вже були на волі й несли гроші, призначені для своєї організації, стріляли й вбивали дальше.

Прокуратор уважає, що цей останній момент, стріляння для охорони своїх осіб підчас утечі, є запереченням ідейних мотивів, з яких виконано напад.

Прокуратор не дає віри словам Біласа й Данилишина, що Копта застрілив Данилишин, зате дає віру Слугоцькому, що Копта вбив Білас, а Слугоцького ранив Данилишин.

Прок. ніби не хоче торкатися справи вбивства Голувка, а проте покликується на говірливого Мотику й мовчазного Бунія та Біласа з днів слідства, і є певний, що це Данилишин і Білас Голувка вбили.

Жадає найсуворішої кари для усіх обвинувачених без стосування якихнебудь злагіднюючих обставин.

В 10 год. зранку в середу почнуться промови оборонців. Пополудні впаде присуд.

—o—

У справі державних рент для українських інвалід'в.

Довідуємося, що чимало інвалідів та воєнних вдів платить гроші ріжним посередникам, „радцям" і „звйонзкам", котрі за гроші обіцюють їм державну ренту.

Псновно остерігаємо українських інвалідів перед усякими ошуканцями. Якщо закон про забезпечення українських інвалідів стане дійсно обовязувати, оголосимо в пресі, де наші інваліди мають зголошувати свої претенсії, а всіх зареєстрованих в УКТОДІ інвалідів повідомимо про це листовно.

УКТОДІ Львів, Руська 3/ІІ.

На парляментарній арені.

Соймова адміністраційна комісія.

З промови посла д-ра Ст. Барана. — Проти збірних громад і посередности виборів.

В суботу 17. ц. м. відбулося засідання соймової адміністраційної комісії, що від пів десятої ранку тревало з обідньою перервою до пів девятої вечором. На денному порядку була дальша дискусія над урядовим проєктом про громадську самоуправу та реферат над внеском польської лівиці про ухилення декрету про товариства.

Справу проєкту про громадську самоуправу реферував предсідник комісії віцемаршал д-р Поляквич (ББ). Досі передискутовано 9 перших статтей. До проєкту зголосив Безпартійний Бльок кільканадцять поправок, які проєкт з погляду демократичних засад і з погляду інтересів не-польських народностей — ще значно погіршують. Внескодавцем тих змін є колишній новосандецький староста і краківський віцевоєвода пос. д-р Дух (ББ). Поправки опозиції з правила перепадають голосами послів ББ. Слідно великий поспіх у референта проєкту посла Поляквича і у його клюбових товаришів, щоби на комісії якнайскорше перевести проєкт так, щоби сойм ухвалив його ще у біжучій сесії. Так воно і станеться, бо опозиція не буде в силі спинити розмаху більшости.

На останньому засіданні дискутовано над виборчою ординацією до ґмін (волостей). Як відомо, проєкт передбачує збірні ґміни, яких у Галичині і в колишній пруській займанщині нема, а є тільки на території бувшої Росії. Одна ґміна має обіймати цілий ряд громад. На чолі ґміни буде війт з лавниками і ґмінна рада. Ґміна буде властивою одиницею місцевої територіяльної самоуправи. На чолі громади буде солтис і громадська рада для сповнювання чисто адміністраційних завдань місцевого характеру. В малих громадах (оселях) до 100 мешканців не буде громадських рад, лише загальний збір повнолітніх членів громади (оселі) — себто російський сход. У більших громадах буде громадська рада, що вийде з безпосередніх виборів. Вибори до ґмінних рад будуть посередні. Війта вибирає ґмінна рада; може ним бути навіть особа з другого кінця Польщі, що досі ніколи не бачила даної околиці, має він тільки знати поль. мову в слові і письмі. Війтом і солтисом може бути тільки той, кого затвердить староста.

В дискусії до ст. 10. проєкту забрав голос пос. Римар (НР), обговорюючи головно потребу введення виборчого національного катастру в мішаних громадах (ґмінах) для забезпечення польських інтересів та заявляється проти збірних громад (ґмін) там, де їх досі не було. Пос. Дібуа (ПСЛ) є проти посередности при виборах і проти надто широкої влади старостів над ґмінами.

Від Укр. Соймового Клюбу промовив пос. д-р *Степан Баран.* Зголошений проєкт погіршує значно те, що істнує в Галичині у самоуправі сільської громади, що і так тепер фактично дуже обмежена. Проти введення збірних громад заявляється в Галичині ціла людність, не тільки українська. Такі спроби хотів робити свого часу галицький сойм, але супроти однозгідної постави села остаточно понехав свої пляни. Збірні громади збільшать тільки кошти адміністрації і усунуть навіть тінь якоїнебудь місцевої самоуправи, коли староста буде властивим диктатором, а війти і солтиси лишень його сліпим знаряддям. На села прийде ціла хмара людей — війтів, писарів і різнородних ґмінних урядовців, що за гроші місцевого населення будуть вести політику проти його інтересів. Тому українське населення в Галичині є однодушно проти збірних громад.

Дальше обговорює пос. д-р Баран справу посередности при виборах до ґмінних рад. Проєкт мішає постанови громадського права з виборчою ординацією, а повинні бути два окремі закони, як це є тепер у Галичині. Крім цього більшість постанов щодо способу переведення виборів оставляє до розпорядку міністра внутрішніх справ. Проєкт повинен обняти цілість виборчої ординації, а не лишень рамові постанови, оставляючи решту волі міністра. Вибори до громадських рад повинні бути тайні і пропорціональні, а не через акламацію, піднесення рук, або повставання з місць, як це говорить проєкт голосування до ґмінних рад; якщо вони будуть, має опиратися на тих основах, що вибори до сойму. Посередність належить безумовно виключити, а також обмежити зверхню владу старости над громадами і ґмінами. Щодо справи виборчого національного катастру, яку порушив пос. Римар, то вона на галицькому ґрунті не нова, її введено в 1914 в галицьку соймову виборчу ординацію на основі польсько-українського компромісу. Про неї можна дискутувати, але по суті вона непотрібна, бо права меншин у громаді чи ґміні можна забезпечити системою пропорціонального голосування.

Після пос. д-ра Барана промовляв пос. Савойца (ББ), що на свій спосіб полемізував з його виводами, кажучи, що українцям у Галичині не так вже дуже зле, коли це і тепер украінізують польське населення по селах. Як останній промовляв пос. Цьолкош (ППС), заявляючися проти посередности при виборах до ґмінних рад і проти означення границі віку для чинного виборчого права на 24 літ замість на 21. На цьому дальшу дискусію перервано до першого посвяточного засідання в дні 10. січня 1933 р.

З черги пос. Ян Янковський зреферував внесок польської лівиці в справі ухилення декрету про право про товариства, на що відповів йому відпоручник міністерства справедливости. Дискусію відложено на посвята. Тоді прийдуть також під наради комісії внесок Укр. Сойм. Клюбу і вшехпольський внесок у тій самій справі, котрих реферат приділено пос. Терліковському з ББ.

ШКІЛЬНИЙ ПЛЕБІСЦИТ за українською мовою навчання переводити безумовно в усіх українських громадах, де є польські й утраквістичні школи!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. ГРУДНЯ 1932.

С. ГАЙДУЧОК.

Норвеґія у Славську.

Перші дні березня цього року. Пізним вечором котився поїзд карпатськими ярами. Минав над Опором Святославова долину, де брат брата вбив, а там уже засапаний пристанув на білій скатерті снігу в Славську.

Немов з мішка висипались ми, лещатарі з поїзду в зоряну карпатську ніч. Внедовзі опинилися в захисті Карпатського Лещатарського Клюбу. Він примістився в церковному домі. Пригадався нам Микола Устіянович, його „Месть верховинця", „Страстний четвер", а заразом неспокоїла серце і душу прикра думка: ніодного знаку, ніодної памятньої таблиці, присвяченої йому в Славську.

Завтра лещатарські змагання, а молодь бавиться до пізна в ночі. Забуває, що свіжих сил до них треба.

Ранком я не даю спокою — час до роботи. Бо, як вглядю, всеж спізнюється робота. Між двома „копиками" сіна рішаємо означити мету. Тягнемо узбіччями вкритими „сиреном" (зверха злодоватілий сніг), пнемося кичерами чимраз вище. Це має бути зїзд з Тростяна (1235 м.). Хто швидше зїде визначеною дорогою з нього вниз до мети? Дорога нам довжиться, бо треба що хвилини згинатися і напрям зїзду витичувати червоними знаками. Часом треба й задумуватися над напрямом.

За роботою догнали нас змагуни. Разом із нами виходять наверх. Хоча вітристо на ньому, припочиваємо. Оба з Мрицом шукаємо очима наших знайомих. Чорніє в жалобі Маківка, далеко ліворуч Парашка стає навшпиньки, щоб побачити Пікуй. На південь якось свобідно масив Бержав розперся. Є і Бердо перед нами. Так нам воно врізалося в память колишньою зимовою пригодою.

Викликуємо змагунів до боротьби. Самі львовяни. У душі жалую, що нема між нами психольога. Міг би обробити тему: психольоґія змагуна. Першим збігати має дрібонький Рибачек. Цілого себе зосередив в очах. З них бе певність, рішучість. Засівся на свій вирив як шупак, що кидається на добичу. Торкнув його Мриц за рамя й він вирвав тай понісся луками по нерівнім, вітром зоранім снігу.

За ним у перервах збігають другі по черзі. В одних брак віри в себе, в других нерішучість, а то навіть очайдушність. Випустив Мриц останнього й наше завдання скінчене. Самі пускаємося вниз. Мриц певно, я осторожно. Вже стрілою мчимося вниз. Аж вітер в ухах свище, бо скорість чи не 90 км. на годину. Тож лежу в половині зїзду, а довкола закурився сніг немов би гарматне стрільно експльодувало. Всеж то така скорість не для мене. Мриц збирає контрольних по дорозі. Довідуємося, що з самого верха одинокий С. Рожанковський зїхав до першого сідла стрілою. На підбізі випередили його інші. Остаю позаду, щоб самотою натішитися краєвидом. Це мститься. У задумі злітаю зі зледоватілої доріжки. Сувусь безпомічно вниз. Сніг не заломлюється, а одинока думка в мене, де стримаюсь і чим воно скінчиться? Щастя, що головою я не вниз (звичайно, скажете, легше держиться наверху). Через той несамовитий зїзд пізно добігаю на мету, бо вже змагання в скоках за плечима.

Стають до скоків і верховинці. Їх аж тринацять. Не думайте, що дітвора. Мають по 26 літ і скачуть на лещатах. Видців ціле село. Ех якби там їм доброго інструктора, дати добрий лещатарський виряд! Опроцентувалосяб воно більше, як тренер з Відня для деяких клюбів. Я їх подивляю.

Лещата в кожного такі, як сам їх вистругав. Вязання власного помислу. Обува? Канадієць назвав би „мокасини" — наш верховинець зве її: постоли. Часом вони дуже плохенькі. Ніхто з них не каже „дайте мені", „вберіть мене", а що за те дістану?", то буду їздити. Яка-ж то друга псрхіка від психаки великоміських змагунів!

Скачуть. Подивляю їх певність і притомність. Осяги їхні рівні осягам львівських змагунів, що також скачуть.

(Докінчення буде.)

Манджурський конфлікт перед комісією девятнацятьох.

Комісія девятнацятьох під проводом Картона де Віяр веде переговори з представниками Китаю та Японії, по закінченні яких протягом кількох днів справу мають перенести на загальні збори Союзу Народів. Проект резолюції опирається головним чином на висновках комісії Літона, якому має бути висловлена подяка Асамблеї. Комісія запропонує також запросити до остаточних переговорів і представників Америки та Радянщини. Переговори мають бути закінчені 1. березня 1933 р. Основою наладнання манджурського конфлікту має бути широка автономія Манджурії під суверенністю Китаю. Висловлюють побоювання, що Японія не пристане на таке поладнання манджурської справи, бо воно означало би скасування самостійности Манджурії, визнаної вже Японією, тимбільше, що японська делеґація згідно з останніми інструкціями з Токіо тримається знов гострішої тактики. (Укр. Бюро в Жен.).

Горе Лемківщини.

Оживлення в діяльности „русских“. — Кампанія за православям. — На якому тлі виросло православя на Лемківщині? — Православна акція і польські чинники.

Від кількох місяців виступили наші „русскі“ до рішаючої боротьби „бути або не бути“, не застановляючись, який у дійсности вислід принесе ця боротьба. По кількох зїздах та нарадах кинулись до праці в народ. Брак політичних ідей кидає їх в обійми православної пропаґанди, бо православя уважають останнім своїм спасенням — вдержанням свого стану посідання на Лемківщині. Горлицький повіт до-недавна був вільний від православної язви. Останніми часами вдарили москвофіли на найважніші села в Горличчині (Устє Руське, Висова, Ждиня), як осередки культурно-освітньої праці, і стараються всіми засобами втягнути населення до православя.

Цьогорічна кампанія православя зачалась від *Регетова Нижнього*. Викликала його заборона місцевого пароха, аби в церкві не співав хор, зладжений доморослим дяком, що про спів і диригентуру має дуже слабе поняття. За Регетовом пішло *Сквірне*, село на перехрестній дорозі, що веде з радоцинсько-чорно-пилявського православя до православя, закоріненого в селах бувшого грибівського повіту. Батюшки, переїзджаючи одні до других, відпочивали в тім селі і при відпочинку апостолували в користь православя. Зайшов там якийсь мандрівний батюшка й осів у селянина Андрія Юрковського, рідного брата місцевого учителя, котрий є головним проводирем місцевого православя. Він то аґітує по околичних селах за православям. На „вселемковскій“ зїзд у Горлицях 15. X. ц. р. зібрав ґрупу селян, що мали рішучо домагатись від зїзду полагодити справу православя на Лемківщині, а передовсім внести до влади домагання віддачі православним церков і парохіяльного ґрунту в тих селах, де громадяни вже перейшли на православя. Одначе справа не повелась. Аранжери зїзду, бачучи демагоґію маси, відсунули цю точку на кінець, а вичерпавши програму нарад, злегка розійшлись, лишаючи на салі самих криклунів. Дивна річ, що на тім зїзді головним аранжером був о. Кирило Чайковський, греко-католицький священик, який м. ін. у гострій формі докоряв православним батюшкам (було їх 3-ох), що не ведуть ніякої культурно-освітньої праці в народі. Згаданий Юрковський став пропаґатором православя і в сусіднім селі *Кватоні*. Він підшукав собі двох помічників: Цимбалу і Поляха — приблуду до села, які в ночі лазили по хатах і змушували погрозами, то обіцянками вписуватися на православя — мовляв, цілі осени ціла Лемківщина стане православна, а тоді дістанемо церкви і ґрунти. А як не перейдуть, то, мовляв, заведуть по церквах органи. За тими двома селами пішов наступ на Устє Руське. У тім селі, де священик поглядів „русских“, найшло православя пригожий ґрунт... Злі язики кажуть, що всю акцію веде там потайки Антін Гуменецький, місцевий „матадор“, при помочі Савчака і Пупчика. В Устю Руськім рух затримався і кипить. Що з цього вийде — ще не відомо.

Наша суспільність замало цікавиться цими подіями на Лемківщині. І нічого дивного, коли самі очевидці не стараються схопити цього руху, увійти в його причини і найти на нього лік. Духовенство Лемківщини *заслонює собі очі перед цією аномалією в нинішніх часах* і потішається надією, що якось воно все перешумить. У дійсности треба би схопити причини православного руху, тимбільше, що кидає яскраве світло на політику деяких наших сусідів супроти нашого народу.

На якім тлі виросло православя на Лемківщині?

З часів боротьби за церковну унію з Римом відомо нам, що в дієцезії перемиській був один епископ гр.-католик, а другий православний. Не диво, що в цих сторонах православя найсильніше утвердилось. Унія не зробила лемка католиком і не могла того зробити, бо слово „католик“ ідентифікує він зі словом „поляк“. Зрештою унію (як усі тодішні рухи) творили верхи, [illegible] приняли унію більше формально — в душі були ще довго православними. До того прийшов ще й момент національний. Відродження нашого народу слабі тільки проміння слало за Сян. Народовецька партія і не пробувала там шукати прихильників. Відтята від середовища гірська околиця Лемківщини, не маючи ніяких комунікаційних шляхів зі Сходом, *жила своїм життям*, байдужим на всякі народовецькі чи релігійно-національні прояви. Духовенство було там майже виключно „русске“ й уважало слово „православний“ за нерозривне з вірою, яку визнавало.

В тім дусі виховувалась Лемківщина до недавна. *Католицького церковного життя лемко не знав*. Приступити раз у рік до сповіди, прийти в одні свята до церкви — то ціла його християнська практика — практика православних. Пастирських листів наших владик майже ніколи в церквах не читали, заряджень не виконували. Не диво, що лемко, заскорузши у консерватизмі, лишився й по нинішній день „твердо православним“.

Нараз він почув, що є католиком. Забрали йому його найсвятіше слово „православний“ з літурґії. Прийшло 300-ліття смерти св. Йосафата. Заряджено ювилейні свята, місії тощо. Лемко, котрий ніколи не чув від своїх духовників про того святого, а насичений аґітаційною літературою з Америки проти особи святого, заворушився. Недовірчиво глядів на своїх священиків, множить віддалювався від них, уважаючи їх вже не тими духовниками, що були колись. Обовязковий целібат у перемиській епархії причинився теж немало до захитання довіря до церковної влади і того духовенства, що прийшло працювати між лемків на місце колишніх, можна сказати, чисто православних священиків. Славні роди Мохнацьких, Дуркотів, Хиляків і т. д. зі своїми національно „русскими“ переконаннями, а релігійно православні — зникли; по них прийшли переважно целебси національно українці, релігійні католики — і вмить стратили в очах своїх вірних довіря. Лемко обурився, почався відрух. У поміч прийшла Америка. Нема майже хати на Лемківщині, звідки нераз дві і три особи не були б в Америці. Там перейшли вони всю релігійну боротьбу. Одні, розумніші, пізнали, чий це був інтерес православя; менше свідомі ще більш укріпились у своїм православю. Тепер вони дома, бо в Америку не пускають. І роблять релігійну суматоху, а підсичують їх земляки з Америки матеріяльними обіцянками.

Ось тло, на якім зродилось лемківське православя. Треба було тільки малої іскри, щоби настала пожежа.

Аґітація йшла живаво. Дрібничкові непорозуміння між духовником і парохіянами ставали безпосередньою причиною переходу одної парохії за другою на православя. Так було літ тому 6—8. Тепер дещо вже інакше. Первісно причини були чисто релігійні. Згодом прийшли ще й ніби національні.

При кінці треба сказати дещо і про становище влади. По війні Лемківщину обсаджено майже в цілости молодими священиками, котрі в деяких парохіях розвинули національну освітню працю з молодим поколінням на тлі народовецькім. До помочі прийшло їм подекуди українське вчительство котре, як кажуть „русскі“, вязало сюди у повоєнних часах через брак учителів „русских“. Ця праця була деяким орґанам влади не до вподоби і „русским“, котрі побачили, що їм усувається ґрунт під ногами. Одинока твердиня „русских“, Лемківщина, мовляв, українізується. Вдарили у давні трівоги.

І діються різні речі. Деяких учителів попереносили до корінної Польщі а для священиків українців істнує „пташек в клятце“, себто православя. Деякі польські круги явно піддержують православя серед лемків, добачуючи в тому скорше її винародовлення в користь польського елементу. Зрештою лемко — це по їх рецепті поляк, з котрим, мовляв, варшавяк лекше порозуміється, як з кашубом чи кувяком (слова горлицького інспектора Стеранки), треба тільки розбудити в нім польський патріотизм, в чому їм на перешкоді українське духовенство та вчительство. І тут виходить страшна іронія. Лемко втікає на православя, аби не винародовитися, не спольщитися, а багато поляків пре його на православя, аби його лекше спольонізувати. А ті, що малиб йому отворити очі,*ще більше їх заслонюють і за юдин гріш торгують душею своїх односельчан*. Аґітатори горлають: „Переходіть на православя, бо інакше церкви заміняють вам на костели, діти вам винародовлять“. А нещасні не знають, що саме православні духовники на Волині учать у школах релігії по польськи, а в прав. духовній семинарії викладають теж по польськи.

Горе тобі бідний і темний лемку, але тричі горе і ганьба тим твоїм проводирам, що для наживи ведуть тебе до національної руїни і смерти, роблять тебе погноєм чужої культури, віддають на поталу чужих впливів.

—о—

Греція зменшує збройні сили.

АТЕНИ (ПАТ). Уряд заповідає значне зменшення скількости збройних сил з ощадностевих оглядів. 6 полків піхоти має взагалі перестати істнувати. 7 дивізій перемінять на бриґади.

—о—

Рада Малої Антанти.

БІЛГОРОД (ПАТ). По останнім зібранні міністрів закордонних справ Малої Антанти в днях 18 і 19. ц. м. видали спільний комунікат, у якому ствержено, що в часі 4 засідань міністри Малої Антанти розглядали загальну політичну ситуацію, при чому у всіх порушених справах ствердили повну згідність погляді, зокрема також у справі розброєння і становища в Женеві. Для осягнення наміченої мети конференція рішила покликати до життя Ради Малої Антанти, зложену з 3 держав, як перманентний орґан, що матиме за завдання охорону інтересів тих держав. Рада буде збиратися тричі в році для розгляду положення. Одночасно зорґанізовано постійний секретаріят. Перше зібрання Ради відбудеться в лютому 1933 р. у Женеві.

—о—

Для анґлійських безробітних.

ЛЬОНДОН (ПАТ). Палата громад ухвалила додаткові кредити в сумі 19 міліонів фунтів на акцію боротьби з безробіттям.

—о—

Що каже през. Гувер.

ВАШИНГТОН (ПАТ). През. Гувер вичисляє у письмі держави, що доконали вплати груднево ї рати, і держави, що не заплатили, при чому підкреслює, котрі з них не мали змоги заплатити. Опісля Гувер переходить до справи европейських зброєнь, які — як стверджує — примушують Злучені Держави видавати на зброєння більше грошей, ніж перед війною. Злуч. Держави — каже дальше Гувер — увівши мораторію, зробили жертву значно більшу, як котранебудь інша держава. Гувер противиться всяким анулюванням довгів. На закінчення висказує Гувер погляд, що добрий вислід світової конференції в господарських справах залежить у значній мірі від попереднього перестудіювання справи довгів.

Радянська шпіонажа в Фінляндії.

Політична поліція викрила широко розгалужену комуністичну шпіонську організацію в Фінляндії, що працювала для Радянщини. Ув'язнено 16 осіб, між ними кількох бувш. учнів „Червоної Офіцирської Школи" в Ленінграді, і так званої „Високої Школи для менших заходу". (Укр. Бюро в Жен.).

—o—

ДЕМОНСТРАЦІЇ ІТАЛІЙСЬКИХ СТУДЕНТІВ ПРОТИ ЮГОСЛАВІЇ.

РИМ. 20. XII. ПАТ. Часопис „Мессаджеро" повідомляє, що, з приводу демонстрацій у Пацято в Дальмації, в Анконі італійські студенти й бувш. воєнні добровольці зробили велику манифестацію. Похід рушив в напрямку порту, де стояли на якорі два югославянські пароплави. Поліція манифестантів розігнала.

—o—

Самогубство сина Оскара Штравса.

МОНТЕ КАРЛЬО (ПАТ). В однім з тутешніх готелів пробував поповнити самогубство 22-літній Ервін Штравс, син славного компоніста Оскара Штравса. Він зажив велику давку якогось средства на сон. Стан його дуже важкий.

ЛІКАР Д-Р О. БАРВІНСЬКИЙ НА ВОЛІ.

Повідомляють нас, що арештованого тому два дні лікаря д-ра О. Барвінського випустили на волю.

НОВИНКИ

— **Спільне засідання всіх секцій Наукового** Т-ва ім. Шевченка у Львові відбудеться в понеділок 26. грудня в год. 10-тій у канцелярії Товариства.

— **Особисті вісти.** Юліян Воробкевич із Білобожниці дістав у політехніці в Данцігу диплом будівельного інжиніра. У познанському університеті дістали: Василь Бережанський титул магістра економії, Любомира Білобрам і Богдан Субтельний титул магістра фармації, Роман Скочдополь титул інжиніра лісництва.

— **Подільський Музей у Тернополі.** Пишуть нам: У статті п. н. „З наших музеїв" („Діло" ч. 278. з 15. п. м.) не було згадки про Подільський Музей, заснований на весні цього року при кружку Т-ва „Рідна Школа" в Тернополі і приміщений в одній із кімнат будинку, який є власністю тернопільської філії Т-ва „Просвіта". Музей цей загально відомий і єдиний на території Поділля, нараховує сьогодні вже понад 1000 предметів із археольогії, історії, культури, етнографії, геольогії, палеонтольогії і фотопластики. Поділля поруч предметів загального значіння (старі друки, воєнні памятки, нумізматика і т. ін.). Адреса: Музей Т-ва „Рідна Школа" в Тернополі, вул. Міцкевича ч. 11.

— **Це теж добра поголоска.** Кружляє поголоска, що маєтковий податок має бути перемінений на постійний податок.

— **Неправне побирання відсотків.** Найвищий Адміністраційний Трибунал видав осуд, у якому каже, що лодзька Каса Хорих, побираючи відсотки за зволікання у висоті 24 проц. річно, замість 6 проц. — поступала неправно.

— **За душегубство поштаря.** У Вадовицях засуджено на смерть слюсаря Маріяна Бернецького, за те, що вбив 1. ц. м. поштаря. Президент його помилував.

— **Таємниче пропала.** Тому три тижні жінка Полянського, який за замах на радянську амбасаду у Варшаві перебуває у тюрмі, зникнула в таємничий спосіб.

— **Застрілили двох поліцаїв.** В місцевости Казімежі в бендзінському повіті злодії застрілили револьверами, які вкрали на постерунку в Домброві (хшановський повіт)), двох поліцаїв Лудзіка і Мігляса.

— **Сніг у Злучених Державах.** Від 17. ц. м. Ню Йорк засипаний снігом; снігом покрите все побережжя Атлянтійського Океану. У Ню-Йорку працювало 40.000 робітників, щоби очистити вулиці від надмірного снігу.

— **Ріжні вістки.** Папський нунцій у Мадриді, кардинал Тедескіні, передав еспанському урядові письменний протест проти підпалів церков і монастирів, які почались в Еспанії від 11. травня цього року. — Радянський уряд рішив почати переговори з фінансовим комітетом Ліги Націй на тему грошевої помочі, яка могла би причинитись до наладнання нормальних економічних відносин у Румунії. — Гувер вибирається у довшу подорож по південних океанах, коли тільки закінчить усі формальності, звязані з його урядуванням. — У Ліверпулі помер посол сер Джемс Рейнольдс, один із найбільших представників бавовняного промислу в Англії. — Відомий швайцарський ботанік д-р Герман Хріст скінчив 100 літ і як досі нормально працює науково. — На французько-бельгійськім кордоні переловили даму Мортельманс, що пробувала перевезти контрабандою брилянти, вартости 180.000 фр. — У Столбцях виміняють політичних вязнів між Польщею і СРСР. — Державний кат Франції Дайблер, що має 72 роки іде на пенсію, бо хорий на серце; під його рукою 258 голов упало на гільотині; його наслідником буде його зять Опрехт, електротехнік. — Губернатором ватиканської держави буде сестрінок папи інжинір Франко Ратті. — У Букарешті померла 122-літня жінка Ліна Фльореа; її наймолодша правнучка має 18 літ. — В околиці Рязаня робітники найшли в ріці Оці череп мамута, дуже добре збережений.

— **Найбільша філятелістична вистава** буде цього року у Відні від 24. червня до 9. липня. Участь у виставі бере 38 держав і 130 міст.

— **Небуденне самогубство.** У Вашингтоні повісився на пластовім поясі 12-літній Роберт Гльовер, що мав в Америці славу чудесної дитини. Його універсальний талант, передучасно розвинений, звернув на себе увагу вчених і специялістів у ріжних ділянках. Хлопець видав незвичайно дозрілі дві збірки поезій і займався вже поважними фізикальними та хемічними дослідами. Найстрашніша подробиця в усьому: його мати — відома діячка у царині дитячого виховання.

— **Ірляндська монета.** Льондонський „Дейлі Мірор" приносить звістку, що ірляндський уряд має намір викарбувати власну національну монету — ірляндський доляр. Той доляр буде обезпечений 6 міліонами фунтів штерлінгів, які підійме уряд із Англійського Банку.

— **Антисемітська організація студентів.** Студенти будапештенського університету влаштували свято 10-літніх заснови антисемітської організації. Вони пішли походом вулицями, до них приєдналось кілька тисяч осіб із публики. Демонстранти зупинились перед палатою реґента Горті, який звернувся до них... із привітною промовою.

— **Коли скінчиться кріза?** Форд виздоровівши відповів, що для Америки вона вже починає кінчитись. Відома париська вішунка пані де Теб, що ворожить світові напередодні кожного нового року ріжні благодати та нещастя, теж мусіла забрати професійно голос у цій справі. Ці пророцтва каже вона у гіпнотичнім трансі. Отже у половині серпня 1933 трапиться якась така щаслива подія, після якої почнеться поважний поступ в економічних справах.

— **Вимінна торгівля.** У Берліні появилась нова форма торгівлі: вимінна продаж. Повстали крамниці, де можна вимінювати один предмет на другий: пальто на грамофон, образ на каву, совги на книжку — в усіх можливих комбінаціях. Що більше: є контори, де можна вимінювати одноразову працю на предмети необхідного вжитку. Дають лекції чужинних мов за обід, міняють авта за сніданок, пропонують стару одіж за щонебудь. І таким робом „іде інтерес".

— **Німці зрікаються авт.** Американська статистика авт стверджує, що Берлін займає восьме місце між столицями світа щодо скількости авт. Берлінська управа вибудувала в останніх роках прегарні вулиці саме з огляду на автовий рух і радила над ріжними проектами перебудови вулиць. Тимчасом прийшла кріза і всі ці пляни стали зайві. Практичні берлінці зріклись люксусової їзди в користь скромної підземельної залізниці, трамваїв, або власних ніг.

— **Звичайна зустріч трьох королев.** Льондонська преса звернула увагу на одну цікаву сценку: три королеви зустрілись випадково на другім сніданку в однім ресторані. Була це англійська норвежка та данська. Дві чужинки приїхали до Льондону за різдвяними орудками і самостійно їх полагоджували, як звичайні дами, що не мають до помочі ні секретарів ні „майордомусів". Та ще більшою сензацією була одна подробиця, яка вийшла наверх підчас розмови трьох достойниць. Данська королева попрощалась раніше, бо обіцяла своєму чоловікові зустрітись із ним, щоби оглянути славну вежу „Тавер", колишній замок англійських королів. Норвеська королева, що є донькою Едварда VII, не могла повірити, щоби така освічена особа не бачила досі такої памятки старовини. І була така здивована, що говорила це так голосно стільки особам, аж звістка про всю цю зустріч пішла у світ.

— **Член королівської рідні промисловцем.** Внук шведського короля, колишній князь Ленарт, що перемінив собі прізвище на Бернадотте після подружжа зі звичайною смертницею, некоролівського роду, почав самостійно працювати. Він відчинив у Стокгольмі велике торговельне бюро і сам його веде. Коли треба, він їздить для полагоди своїх інтересів як комівояжер.

— **Хмародери із паперу.** Американські архітекти кажуть, що у найближчій будуччині почнуть будувати доми з паперу. Хмародери теж. Папір, що заступить камінь і вапно можна буде перетворити у своєрідну цеглу у сполуці з деревною смолою. Така цегла матиме силу цементу.

— **Англійці і кріза.** У Льондоні появилась книжка „Справоздання митних комісарів і акцизників". Під таким звичайним заголовком автор доказує цифрами, які великі зміни зайшли у звичках англійців під впливом фінансової скрути. А саме за один рік число приватних собак зменшилось на 100.000. У Льондоні щезають заставні крамниці і підприємці, що позичають гроші на векслі та на гіпотеку. Крамниці з ловецькими рушницями і всякими ловецькими причандалами мають щораз менше клієнтів. Англійці, завзяті мисливці, відрікаються від ловів. Також щезають із багатих домів традиційні камердинери і їх заступають звичайні служниці-дівчата.

— **Різдвяна традиція в судах.** В Англії існує прегарна традиція. Перед Різдвом в усіх судах поводяться з обвинуваченими по християнськи. Святе Письмо займає тоді важніше місце, ніж кодекс. Із льондонської преси беремо зразки такої християнської поведінки. Перед судом стає подружжа пара, що не платила за кімнату і власник хоче їх, згідно зі законом, виселити. Ці бідаки мають шестеро дітей. Суддя рішає, що свято можуть вони ще провести у старій хаті, хоча власник дістав право їх виселити негайно. Безробітний украв пальто. Він виправдується, що не мав грошей і мусів це зробити. Суддя вибачає йому це „з нагоди Різдвяних свят" і просить, щоби на майбутнє не крав. Встає прокуратор і додає: „Це пальто було моє. Обвинувачений може залишити собі його. Це мій дарунок для його рідні на Різдво".

— **Радянські російські енциклопедії.** Головна редакція „Великої совітської енциклопедії" — як повідомляють „Ізвестія" — видасть 1933 р. 10 томів: 6 чергових і 4 другого видання перших томів, уже вичерпаних. Два томи в друку і два приготовляються; 25-ий том вийде ще перед новим роком. „Мала енциклопедія" в 10-томах розійшлась у 150.000 примірниках і буде передрукована наново у 1933 р., але з переріб-

ками і доповненнями. У 1933 р. вийде 4-томова „Технічна енцикльопедія", друкуються чергові томи „Літературної енцикльопедії" і на 15-ліття червоної армії підготовляють 2-томову „Військову енцикльопедію".

— **Ваші добрі знайомі** складанки П. К. О. замостять сьогодні до Вас Шан. Передплатники разом з часописом. Просимо довго їх не затримувати, а виповнивши надати на почту та віднослати до „Діла". Хто має ще які довги за часопис нехай сплатить ще цього року, щоби на рік 1933 міг стати справжнім **передплатником.**

— **На добру память** Матері бл. п. Михайлини Шеховичевої зложили на мої руки Вп. п. през. Іоанна із Шеховичів і д-р Дм. Левицькі 100 зол. на поміч для безробітних українців. За благородний дар щиро дякую. — **о. Л. Куницький,** парох катедри св. Юра.

НЕ ЗДАВАЙТЕСЯ НА ОСТАННІЙ ЧАС.

але вже тепер масово замовляйте шкільні декляраціі з домаганням української мови навчання в школі і переводіть шкільні плебісцити по всіх українських громадах, де є польська або утраквістична школа! Пишіть до Правної Оборони при Головній Управі „Р. Ш." у Львові, Ринок 10, або до Книгарні „Рідної Школи" у Львові, вул. Сикстуська ч. 20.

З МІСЯЦЕМ ГРУДНЕМ кінчимо рік. Чи вирівнали Ви вже довг по конець року? Чи приєднали Ви бодай одного передплатника на новий рік з поміж Ваших знайомих?

ШАХИ.

Т. У. Ш. У ДВОХ ОСТАННІХ СЕЗОНАХ.

Як ми вже вчора про це згадували, міжклюбові змагання в шахах за мистецтво Львова закінчилися у неділю 18. н. м. Табеля мистецтв після верифікації змагань Лігою представляєтся ось-так: Гелм 91 п., ТУШ 82 п., СЖУ 76 і пів п., Гетман 66 і пів п., Чорні 66 п., ЛКПЦ 63 і пів п., Рекорд 62 і пів п., ВКШ 52 п, ТШЛ 0 п. (счеркнене за віддання 60 воковерів без гри.

Як бачимо, ТУШ, хоч у другій половині змагань виступило в сильно ослабленому складі, бо без інж. Федюка, д-ра Лебедовича, пос Білинського, Онищука і Турянського, а часто й без д-ра Матюшенка та інж. Черника, зуміло безапеляційно удержатися на другому місці. Всеж таки відсутність повищих осіб давалася сильно відчувати, бо резервові грачі не все зуміли заступити гідно своїх попередників.

Для цікавих подаємо нижче поодинокі висліди ТУШ весняного сезону, коли то український клюб здобув мистецтво, і висліди з другої рунди: Гелм 5 і пів п.— 4 п., СЖУ 6 і пів п.—5 п., Гетман 5 і пів п.—4., Чорні 8 п.—5 і пів п, ЛКС 6 і пів п.—6 п., Рекорд 8 п.—5 п., ВКШ 8 п.—7 п Як бачимо, в першій рунді ТУШ не програло ні одних змагань, зате у другій рунді стратило з Гелмом і Гетьманом по 6 пунктів.

Слід надіятися, що наші шахісти в найближчім весняним сезоні зберуться знову разом та відберуть мандрівну чашу Гелмові, котрий здобув її вже двічі з черги Як видно з табелі, зробити це може тільки ТУШ, бо на інші клюби нема що надіятися. Колиб чашу здобув утретє Гелм, то вона перейде вже на його власність. А шкода

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ДАЖБОГ, літературно-мистецький журнал **ч. 2. за** грудень 1932.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований орган українського протиалькогольного і протинікотинного руху. **Рік V. Ч.** 10—11. Львів, жовтень і листопад 1932.

СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЯХ, Львів, листопад-грудень ч. 11—12. 1932.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, місячник для молоді. **Рік XII. Ч** 5. Львів, січень 1933.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20. **XII. 1932,** за масло експортове та десерове пріма 3·00 зол., за літру молока 17—19 сот., літру сметани 0·00 зол., копу 6·80—7·00 яєць зол

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський театр.

Середа, 21. XII. год. 7.30 веч. Опера.

Четвер, 22. XII. год. 7.30 „З малої хмари..." (Абон. 5).

Пятниця, 23. XII. год. 7.30 веч. „З малої хмари..." (Абон. 4).

Неділя, 25. XII. год. 7.30 веч. „З малої хмари" (Абон. 5).

Понеділок, 26. XII. год. 3.30 попол. „За правдиве, щоби було добре" (Ціни знижені. Абон. 4).

Понеділок, 26. XII. год. 7.30 веч. „З малої хмари" (Абон. 5).

Вівторок, 27. XII. год. 7.30 веч. „Орфей у пеклі".

Середа, 28. XII. год. 7.30 веч. „З малої хмари" (Абон. 5).

Четвер, 29. XII. год. 7.30 веч. „Орфей у пеклі".

Пятниця, 30. XII. год. 7.30 веч. „Орфей у пеклі".

Субота, 31. XII. год. 7.30 веч. „З малої хмари" (Абон. 5).

Субота, 31. XII. год. 11.30 веч. „Весельчак" ревія.

Неділя, 1. I. год. 3.30 попол. „Орфей у пеклі".

Театр Ріжнородностей.

Середа, 21. XII. год. 7.30 веч. премієра „Джім і Джіль" муз. комедія. (Абон. 5).

Четвер, 22. XII. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль". (Абон. 5).

Пятниця, 23. XII. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль" (Абон. 5).

Неділя, 25. XII. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль" (Абон. 5).

Понеділок, 26. XII. год. 3.30 попол. „Насолода чесністю" (Абон. 4).

Понеділок, 26. XII. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль" (Абон. 5).

Вівторок, 27. XII. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль" (Абон. 5).

Середа, 28. XII. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль" (Абон. 5).

Четвер, 29. XII. год. 7.30 веч. „Бездомний лікар". (Абон. 1. Ціни знижені).

Пятниця, 30. XII. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль" (Абон. 5).

Субота, 31. XII. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль" (Абон. 5).

Субота, 31. XII. год. 11.30 веч. „Еспанська муха".

Неділя, 1. I. год. 3.30 попол. „Насолода чесністю" (Абон. 4).

Кіна.

АДРІЯ: „На Сибір".

АПОЛЬО: „Банда Бубуля".

АТЛЯНТІК: „Пісня ночі".

КАСІНО: „Їх доля та недоля" (Льорель і Гарді). Весела парада на весело „Чарді онтує Европу".

КОЛЬОСЕЙ: „Франкенштайн" ревія „Група веселого гумора".

КОПЕРНИК: „Під фальшивим прапором".

МАРУСЕНЬКА: „Під фальшивим прапором".

МІРАЖ: „Любка з Тагіті" та Льорель і Гарді.

ОАЗА: „Бунт совісти" і ревія.

ПАЛЯС: „100 метрів кохання".

ПАН: „Гори в полумях".

ПАСАЖ: „Небезпечний шлях" (Том Мікс), „На провесні" Жеромського.

ПРОМІНЬ: „Шукай жінки" й ревія.

СТИЛЕВЕ: „Великоміські вулиці" та ревія „Веселий Сверщок".

УТІХА: „Американські пачкарі" (Боб Костер), „Пат і Патахон, винахідники пороху".

ХИМЕРА: „Любко опівночі" (Дж. Мекдональд).

Закордонне радіо.

Середа, 21. грудня 1932.

Братислава (278,8) 12.30 Концерт, 20.35 Фортепян, **Копенгаґен** (281,2) 20.30 „Марта" оп. Фльотова, **Міляно** (331,4) 20.30 Комедія, джез, **Штрасбурґ** (345,2) 14.10, 19.30 Концерт, 20.50 „Альцеста" оп. Глюка, **Штутґарт** (360,6) 17.00 Концерт, 20.30 „Юдита" муз. песа Люцато, **Гельсінґфорс** (368,1) 19.00 Хор, 19.40 Вес. пісоньки, **Букарешт** (394,2) 20.00 Концерт хору, **Білгород** (430,4) 12.05 Концерт, 20.00 Опера, **Рим** (441,2) 20.45 Оперовий вечір, **Прага** (488,6) 15.30 Спів, Новікова-Рижкова, 20.35 Арії та пісні, Райчев, **Відень** (517,2) 11.30 Квартет, **Мінхен** (532,9) 19.35 Вечір гумористів, **Харків** (937,5) 10.00, 15.00, 17.30, 19.30 Концерт, 16.35 Гумор, 24.00 Звуковики, **Париж** (1724,1) 21.30 „Ль Обері ді Шеваль Блянк", оп. Бенацького.

Четвер, 22. грудня 1932.

Братислава (278,8) 12.30 Концерт, 19.20 Музика, **Копенгаґен** (281,2) 22.05 Данська музика, **Міляно** (331,4) 20.30 „І Карнацінлі" оп. Лячетія, **Штрасбурґ** (345,2) 21.30 Весела музика, **Букарешт** (394,2) 17.00, 18.25 Концерт, 19.40 Опера, **Рим** (441,2) 20.45 Концерт, **Прага** (488,6) 20.10 „Яношік" словацька траґедія Магена, 22.25 Суч. музика, **Відень** (517,2) 11.30 Квартет, 15.45 Спів, Шільтон (баритон), **Мінхен** (532,9) 21.00 „Робінзон золь ніхт штербен" песа Ферстера, **Будапешт** (550,5) 17.30 Концерт, 19.30 „Гофманові казки" оп. Офенбаха, **Харків** (937,5) 10.00 12.15, 15.00 Концерт, 14.30 Концерт для дітей, 17.30 Мист. трансм., 19.00 Українська музика, 24.00 Нар. пісні.

Львівське радіо.

Середа, 21. грудня 1932.

11.40 Огляд преси, 11.58 Час. 12.10, 16.00 17.00 Грамофон, 13.20 Метерольоґ. комунікат, 15.10 Експортовий комунікат, 15.15 Господар. комунікат, 15.35 Для дітей „Як шкіра пантери стала цяткована", 15.48 „Казка про ялинку", 16.40 „Осн. військові прикмети", 17.20 Віольончеля, 18.00 Легка й танк. музика, „Вільна стрефа Ґдині", 19.15 Всячина, 19.30 „Здогадливість серця", 19.45, 21.05 Прес. рад. денник, 20.00 „Тенор, слава й кінець" (Карузо), 20.30 Легкі пісоньки, 21.00 Спорт, 21.10 Камер. концерт, 22.00 На овиді, 22.15 Танк. музика, 22.40 „Оксфорд і Кембрідж", 23.00 Танк. музика.

Четвер, 22. грудня 1932.

9.45 Богослуження з Волоської церкви, 11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 12.10 Концерт, 13.20 Метеорольоґ. комунікат, 15.10 Експорт. комунікат, 15.15 Господар. комунікат, 15.25 Грамофон, Сільва рерум, 16.00 „Два образці", 16.15, 17.00, 22.15 Грамофон, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 „Винаходи й добробут", 17.40 Відчит, 18.00 Легка музика, 18.40 Спів, Сесиль Ото, 19.00 „Чари з того світа", 19.15 Всячина, 19.30 „Св. Вечір у Суперані", 20.00 Легка музика, Спорт, Прес. рад. денник, 21.30 „Лігія" на осн. Сенкевича, 22.55 Комунікат, 23.00 Ретрансмісії закордон. стацій.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Замісць вінка на могилу бл. п. Григорія Пікаса, управ. школи в Гвозниці Горішній, складає родина Собкових 20 зол. на „Рідну Школу". 1048 1—1

Загальні Збори Товариства „Захист ім. митропол. Андрея гр. Шептицького для сиріт" у Львові відбудуться дня 31. грудня ц. р. в год. 5. попол. у салі засідань Митропол. Консисторії (пл. св. Юра 5) з таким порядком нарад: 1) Відчитання протоколу останніх Заг. Зборів. 2) Звіт Ради з діяльности. 3) Рахункове замкнення по день 31. грудня 1932. 4) Звіт Контрольної Комісії. 5) Вибір віцепредсідника Т-ва і 3 членів Ради. 6) Вибір 3 членів Контрольної комісії. Якщо в означеній годині не явиться потрібне до правосильности ухвал число членів, відбудуться по думці § 11. статуту пів години пізніше другі загальні збори в тім самім місці і з тим самим предметом нарад, які рішатимуть правосильно без огляду на число приявних членів. — Львів, дня 20. грудня 1932. — За Раду Товариства: **о. Тит Войнаровський,** віцепредсідник, **о. В. Лициняк,** секретар. 1051 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10